

ائتلاف ضد داعش پس از مرگ بغدادی هم کار زیاد دارد

به قلم ماتیو لویت (/fa/experts/matyw-lwy-t-0/)

۷ نوامبر ۲۰۱۹

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/counter-isis-coalition-has-much-do-after-baghdadis-death

العربية (/ar/policy-analysis/alkthyr-mn-alm-l-yntzr-althalf-almnahd-ltnzym-aldwlt-alaslamyt-bd-mwt-albghdady/)

درباره نویسنده

ماتیو لویت (/fa/experts/matyw-lwy-t-0/)

تحلیل کوتاه

ائتلاف ضد داعش از انحلال خلافت داعش گرفته تا کشتن رهبر آن دستاوردهای بزرگی داشته اما اگر ایالات متحده و سایر اعضای ائتلاف همکاری‌های خود را در نشست آینده وزیران تجدید نکنند همه این کارها بی‌نتیجه خواهد ماند

پس از کشته شدن ابوبکر البغدادی رهبر دولت اسلامی (داعش) در ۲۷ اکتبر این پرسش به ذهن خطور می‌کند که چرا مقامات خارجی هنوز هم در ۱۴ نوامبر در واشنگتن در جلسه ائتلاف جهانی برای شکست داعش گرد هم می‌آیند؟ دلیلش این است که داعش طی سال‌های گذشته نیز عقب‌نشینی‌های مشابهی داشته ولی از تهدید این گروه کاسته نشده است. بنابراین بسیاری از کشورهایی که در مقابله با داعش با هم کار می‌کنند باید درباره بهترین روش‌ها برای ادامه تلاش‌های خود گفت‌وگو کنند.

هنگامی که مقامات نشست قبلی خود موسوم به داعش‌زدایی (D-ISIS) را در ماه ژوئن در پاریس برگزار کردند به این نتیجه رسیدند که «با در نظر گرفتن وضعیت امنیتی نامشخص در منطقه باقی ماندن نیروهای نظامی ائتلاف در سرزمین شام به منظور ارائه پشتیبانی لازم به هم‌پیمانان مان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است». اکنون این تعهد با تصمیم واشنگتن مبنی بر خروج نیروهایش و به حال خود رها کردن نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) به طور جدی محک می‌خورد. جلسه هفته آینده آزمون دیگری برای رهبری ایالات متحده در خصوص حفظ چارچوب ائتلاف است امری که برای هماهنگی اقدامات فراتر از سطح نظامی و تداوم تلاش برای پیروزی درازمدت بر داعش ضروری است.

دستاوردهای نظامی ائتلاف چیست

ائتلاف در سپتامبر ۲۰۱۴ در پاسخ به تصرف بخش‌های بزرگی از سرزمین سوریه و عراق به دست دولت اسلامی عراق و شام (داعش) شکل گرفت. از آن زمان این ائتلاف چارچوب اصلی برای هماهنگی تلاش‌های نظامی و مدنی هشتادویک کشور در جهت رفع این تهدید بوده است.

نخستین متحدان محلی که در این نبرد به ائتلاف پیوستند پیشمرگه‌ها و نیروهای فدرال کرد در عراق و نیروهای کرد و عرب دموکراتیک در شمال شرقی سوریه بوده‌اند. ایالات متحده با عملیات محدود اما موثر ضدتروریسم بیشترین حمایت را از این نیروها داشته است.

متحدان بی‌شماری از طریق جمع‌آوری اطلاعات حملات هوایی تهیه تجهیزات و آموزش نظامی در این تلاش نقش داشته‌اند از جمله استرالیا بریتانیا کانادا فرانسه آلمان ایتالیا اردن هلند پرتغال عربستان سعودی و امارات متحده عربی

با وجود کارزاری دشوار و با تلفات فراوان نیروهای محلی تا مارس ۲۰۱۹ موفق به بازپس‌گیری کلیه مناطق تحت کنترل داعش شدند همکاری مداوم با این نیروها بود که عملیات اخیر ایالات متحده را برای قتل بغدادی امکان‌پذیر کرد

sites/default/files/imports/isis-/) territory-

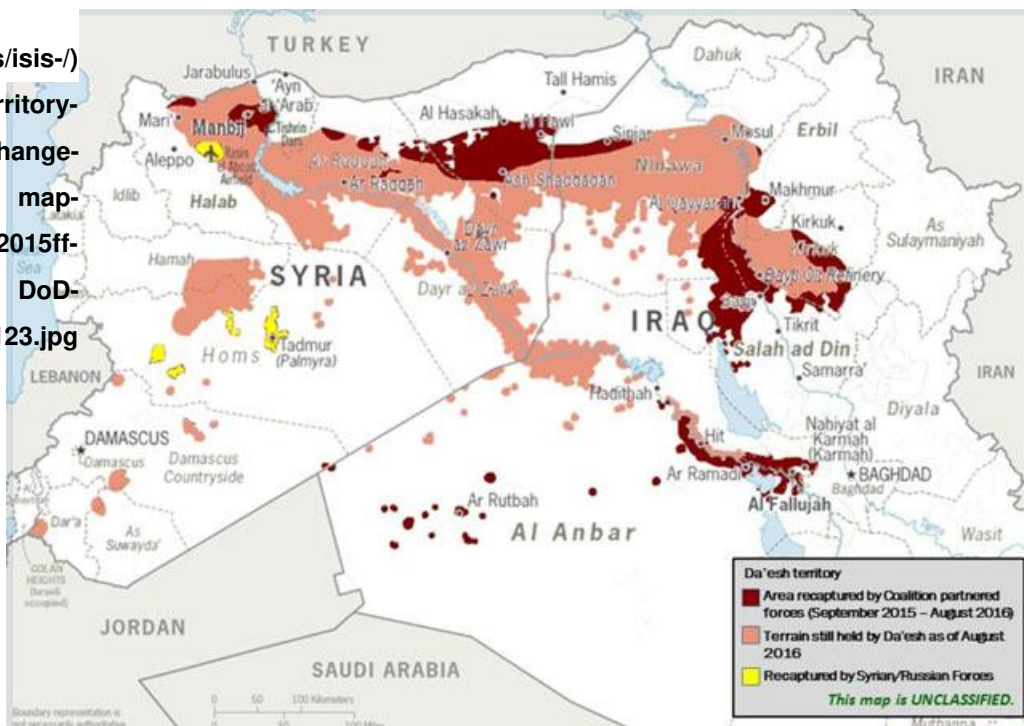
change-

map-

2015ff-

DoD-

(POL3123.jpg

نقشه وزارت دفاع آمریکا که قلمرو داعش را در اوج خود در سال ۲۰۱۵ نشان می‌دهد و این‌که چگونه فعالیت‌های ائتلاف در سال اول عملیات آن قلمرو را به میزان قابل توجهی کاهش داد

تلاش‌ها در عرصه‌های غیرنظامی

اگرچه فقط شمار معدودی از کشورها مشارکت نظامی داشته‌اند اما وجود ائتلاف سازوکار موثری برای همه هشتادویک عضو آن بوده تا بتوانند همکاری در سایر اقدامات مهم را هماهنگ سازند مثلاً: مقابله با ایدئولوژی جهادی و تأمین مالی تروریست‌ها برقراری ثبات در قلمروهای سابق داعش ممانعت از تردد جنگجویان داعش و پیگرد قضایی اعضای داعش پس از بازگشت به کشورهايشان

از سال ۲۰۱۷ میزان سهم‌گیری اروپا در چارچوب ائتلاف بیش از ۴۰۰ میلیون دلار (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/u.s.-withdrawal-from-syria-makes-countering-isis-more-difficult>) برای حمایت از شمال شرقی سوریه بوده است این منابع در پاکسازی مین‌های به‌جامانده از داعش جلوگیری از بروز بحران‌های انسانی در اردوگاه‌های پناهندگان ترمیم زیرساخت‌های اساسی ارائه خدمات درمانی اولیه و راه‌اندازی مجدد اقتصاد محلی هزینه شده است ائتلاف همچنین مروج حمایت دوجانبه و چندجانبه از عراق از جمله تأمین منابع مالی برای بازسازی دانشگاه موصل بوده است این تلاش‌ها برای احیای شرایط زندگی مناسب برای مردمانی که از حکومت داعش و جنگ علیه آن آسیب دیده‌اند بسیار مهم است علاوه بر این ائتلاف برای مقابله با تبلیغات داعش و بستن صفحات آنها در شبکه‌های اجتماعی پروژه‌هایی را هماهنگ کرده است تبادل اطلاعات در مورد تأمین مالی تروریست‌ها و جنگجویان خارجی نیز بهبود یافته است

به طور خلاصه ائتلاف برای اطمینان از شکست دائمی داعش تشکیل شد و دستیابی به این هدف مستلزم همکاری بیشتر در ابعاد غیرنظامی است به همین دلیل این ائتلاف هنوز نقش مهمی برای ایفا کردن دارد

مسائل کلیدی برای نشست آینده

مواردی که در دستور کار نشست گروه کوچکی از وزیران در هفته آینده قرار دارد شامل چندین موضوع سیاسی داغ است:

چگونه باید با نقشه جدید سوریه برخورد کرد بحث‌انگیزترین مسئله بی‌ثباتی ناشی از حمله ترکیه در ماه گذشته و خروج هماهنگ نشده ایالات متحده از شمال شرقی سوریه است. وزیر امور خارجه فرانسه ژان-ایو لودریان پس از این که یک عضو ائتلاف یعنی ترکیه عملیات خود را برای بازپس‌گیری منطقه‌ای به عمق سی کیلومتر در امتداد مرز آغاز کرد خواستار برگزاری جلسه وزیران شد.

کشورهای شریک در ائتلاف باید حال که نیروهای ترکیه روسیه و رژیم سوریه در حال جایگزینی حضور ایالات متحده در شمال شرقی هستند در مورد پیامدهای تغییر این نقشه گفت‌وگو کنند. رئیس‌جمهور ترامپ تمایل خود را برای حفظ کنترل میدان‌های نفتی در شرق سوریه ابراز کرده اما هنوز مشخص نیست که واشنگتن در چه مناطقی و چگونه قصد دارد عملیات‌های ضدعاش خود را ادامه دهد. ائتلاف که پایگاه‌های خود در سوریه را اخیراً رها کرده حالا احتمالاً باید بر اربیل در عراق به عنوان پایگاه اصلی تدارکاتی خود اتکا کند اما این امر نیاز به تعامل گسترده با دولت اقلیم کردستان و بغداد دارد.

در هر صورت وضعیت جدید به برخی از تلاش‌های ائتلاف آسیب می‌رساند و احتمالاً هیئت نمایندگی آمریکا را بدانجا می‌کشاند که از سایر شرکا بخواهد مشارکت و به کارگیری نیروی خود را افزایش دهند. با این وجود گرچه بعد از اظهارات رئیس‌جمهور ترامپ در دسامبر ۲۰۱۸ در خصوص خروج نیروهای آمریکایی از سوریه کشورهایی مانند بریتانیا فرانسه و آلمان وعده کرده‌اند تلاش بیشتری به خرج دهند مشارکت اروپا در عملیات ضدتروریستی علیه هسته‌های منطقه‌ای داعش بدون حضور ایالات متحده دشوار خواهد بود. به همین ترتیب سازمان‌های غیردولتی اروپایی نمی‌توانند به صورت محلی و بدون تضمین امنیتی ایالات متحده فعالیت کنند حتی ممکن است در محیط عملیاتی فعلی هدف قرار دادن تروریست‌ها از سوی ایالات متحده دشوارتر شود.

چگونه با زندانیان داعشی برخورد کنیم فوری‌ترین کار ائتلاف طراحی برنامه‌ای هماهنگ در خصوص بازداشت و پیگرد قانونی بازداشت‌شدگان داعشی است. در کوتاه‌مدت این به معنای جلوگیری از فرار زندانیان داعشی در خلأ امنیتی جاری در سوریه است. بر این اساس از مقامات آمریکایی که در جلسه هفته آینده شرکت می‌کنند احتمالاً خواسته می‌شود توضیح دهند که چگونه انتظار می‌رود نیروهای دموکراتیک سوریه همزمان با خروج نیروهای آمریکایی و پیشروی‌های نظامی ترکیه-سوریه بازداشت جنگجویان داعش را ادامه دهند. در ۱۵ اکتبر فخرالدین آلتون سخنگوی ریاست‌جمهوری ترکیه اظهار داشت که «هیچ کس [مسئولیت نگهداری] تروریست‌ها [ی زندانی] را به گردن ترکیه نخواهد انداخت». بنابراین مشخص نیست که چقدر تقسیم کار جدید با آنکارا امکان‌پذیر خواهد بود.

تاکنون رئیس‌جمهور ترامپ از کشورهای اروپایی خواسته شهروندان خود را که به داعش پیوسته‌اند برگردانند و تحت پیگرد قانونی قرار دهند و تا آنجا پیش رفته که این کشورها را نسبت به آزادی احتمالی این افراد تهدید کند. به گفته یک مقام امنیتی که نام او ذکر نشده دولت‌های اروپایی می‌خواهند از ایجاد «یک گوانتاناموی جدید» در سوریه جلوگیری کنند اما نگرانی بیشتری نسبت به خطرات بالقوه بازگشت این افراد به کشورشان دارند.

بر اساس چکیده‌نامه سیاست‌گذاری که در تاریخ ۲۵ اکتبر از سوی شورای اروپایی روابط خارجی منتشر شده در میان ۱۱۰۰۰ بازداشتی داعش در شمال شرقی سوریه حدود ۲۰۰۰ تن جنگجوی خارجی وجود دارد. همین چکیده‌نامه می‌گوید فقط حدود ۲۰۰ نفر از این جنگجویان اروپایی‌اند اما حتی همین شمار هم از نظر حملات تروریستی آینده به این قاره تهدید بزرگی به شمار می‌روند.

اکثر جنگجویان خارجی از دیگر کشورهای عربی آمده‌اند کشورهایی که نهادهای محلی آنها برای مهار این افراد بدون پشتیبانی بین‌المللی با دشواری مواجه‌اند. تعداد زیادی از جنگجویان تونس را در نظر بگیرید که بازگشت دسته‌جمعی آنها به کشورشان می‌تواند تجربه سه دهه قبل الجزایر را تکرار کند زمانی که الجزایری‌های جنگ‌دیده در افغانستان به کشور خود بازگشتند و نقشی کلیدی در جنگ داخلی بر عهده گرفتند.

در واقع در حالی که برخی از کارشناسان خواستار بازگشت زندانیان به کشورهايشان

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/the-islamic-state-in-syria-whats-next>) هستند موانع

لجستیکی و کاستی‌های بالقوه قانونی انجام این پیشنهاد را پیچیده می‌کند (مثلاً دشواری جمع‌آوری شواهد برای محاکمه را در نظر بگیرید). هیچ گزینه آسانی برای پیگرد قانونی این جنگجویان (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/repatriating-western-jihadists-the-impact-of-u.s.-syria-policy>) وجود ندارد و سایر مسائل عملی هم کارهایی

است که به انجام نرسیده مانند تهیه برنامه‌های ادغام مجدد در جامعه برای افرادی که عمیقاً رادیکال و بعضاً خشن هستند و دوره محکومیت خود را گذرانده‌اند. علاوه بر این عموم مردم اروپا عمدتاً با بازگشت این افراد به کشور مخالف هستند.

با این حال برخورد با جنگجویان خارجی در واقع نیمه کوچک‌تر مشکل است. بیشتر ۱۱۰۰۰ جنگجوی بازداشت‌شده سوری‌ها و عراقی‌هایی هستند که اگر در اختیار کشورهای خود باشند می‌توانند داعش را در هر دو کشور احیا کنند. دقیقاً مانند القاعده در عراق که در سال‌های ۲۰۰۷-۲۰۰۹ زیرزمینی شد و در سال ۲۰۱۱ با نام داعش دوباره ظهور کرد.

از آنجا که سرنوشت جنگجویان بازداشت‌شده یک موضوع بین‌المللی است که حدود پنجاه و چهار کشور را به درجات مختلفی تحت تأثیر قرار می‌دهد گزینه دیگر محاکمه آنها از طریق یک ساختار قضایی بین‌المللی برای همین مورد خاص شبیه دادگاه کیفری بین‌المللی برای یوگسلاوی سابق است^۱ با این حال کارشناسان معتقدند که راه‌اندازی چنین دادگاهی می‌تواند زمان زیادی طول بکشد و احتمالاً دولت‌های بزرگ با آن مخالفت می‌کنند^۲ به عنوان مثال به نظر می‌رسد روسیه قصد دارد رژیم سوریه را به کنترل اردوگاه‌های زندانیان وادارد با این احتمال که از جنگجویان خارجی داعش به عنوان اهرمی در معامله با غرب استفاده کند^۳

آزمون رهبری ایالات متحده

این نشست فراتر از بحث در مورد راه‌حل‌های مشخص آزمونی برای رهبری ایالات متحده در تلاش‌های بین‌المللی برای مقابله با تروریسم محسوب می‌شود^۴ اعتبار به ثبات نیاز دارد در آستانه خروج عجولانه واشنگتن از سوریه برای مقامات ارشد ایالات متحده بسیار دشوار است که شرکای غربی و خاورمیانه‌ای خود را متقاعد کنند که هر پیشنهادی که هفته آینده ارائه می‌دهند ناگهان هفته بعد از آن تغییر نخواهد کرد^۵ بنابراین متحدان ممکن است تمایلی نداشته باشند که به اعزام نیرو یا سرمایه‌گذاری‌های دیگری دست بزنند که متکی به تداوم سیاست حضور ایالات متحده باشد و به احتمال زیاد سعی خواهند کرد خود را با واقعیت جایگاه تقویت‌شده روسیه در سوریه و نفوذ روزافزون آن در صحنه خاورمیانه وفق دهند^۶

مطمئناً تمرکز دولت ترامپ بر مشارکت در مسئولیت‌ها نشان می‌دهد که ائتلاف ضدداعش هنوز نقشی اساسی برای ایفا کردن دارد^۷ از همه مهم‌تر این‌که ائتلاف چارچوبی برای بحث‌های فنی و سیاسی به‌ویژه با مقامات عرب و ترک فراهم می‌کند که چه‌بسا برای مقابله با تهدیدهای هزاران نفر از زندانیان داعش محوری خواهد بود^۸ سوال مهم اما این است که آیا دولت ترامپ مایل است از طریق ائتلاف‌های چندملیتی کار خود را ادامه دهد یا علاقه‌مند است که بیشتر در روابط دوجانبه سرمایه‌گذاری کند^۹

در اینجا موفقیت عرصه‌های غیرنظامی در تلاش‌های ائتلاف حاوی درسی برای ضرورت همکاری‌های چندجانبه ضدتروریسم از جمله در سطح راهبردی است^{۱۰} شرایط بنیادی‌ای که منجر به ظهور داعش شد یعنی حکمرانی ضعیف فساد سرکوب در سرتاسر خاورمیانه ادامه دارد و حل‌وفصل مسائل سیاسی هنوز هم در سوریه و عراق مورد نیاز است^{۱۱} این چالش‌های دشوار ایالات متحده و متحدانش را ملزم می‌کند تا در همه سطوح به طور دیپلماتیک درگیر شوند از جمله فشار آوردن بر رژیم سوریه و کمیته تدوین قانون اساسی تحت هدایت سازمان ملل با کمک ترکیه^{۱۲} در عراق ائتلاف باید از وضعیت فعلی اعتراضات ضددولتی برای حمایت از شکل گرفتن حکمرانی فراگیرتر در قلمرو سابق داعش بهره‌گیری کند^{۱۳} برخی هم پیشنهاد کرده‌اند که ائتلاف برای مقابله با تهدیدهای تروریستی و شورش‌ها در مناطق فعالیت داعش (ولایات داعش) که حالا در افغانستان الجزایر کامرون چاد چین جمهوری دموکراتیک کنگو مصر هند لیبی مالی موزامبیک نیجر نیجریه پاکستان فیلیپین عربستان سعودی سومالی ترکیه و یمن دارد رشد می‌کند گسترش یابد^{۱۴}

استراتژی ملی ضدتروریسم (<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2018/10/NSCT.pdf>) دولت ترامپ در سال ۲۰۱۸ مستقیماً از منافع چنین همکاری‌های گسترده‌ای سخن می‌گوید: «جهان به‌هم‌پیوسته ما نیازمند آن است که همکاری‌هایی را اولویت دهیم که هم به عمل منجر شود و هم تلاش برای از میان بردن تروریسم را تداوم بخشد^{۱۵} بنابراین ایالات متحده با دولت‌ها و سازمان‌ها ... بخش فناوری مؤسسات مالی و جامعه مدنی همکاری خواهد کرد^{۱۶}» در این راستا امروز ائتلاف ضدداعش به همان اندازه ضروری است که قبل از شکست‌های اخیر این گروه تروریستی مورد نیاز بود^{۱۷}

**شارل تیپو هموند مهمان در انستیتو واشنگتن پیش از این برای موسسات دیپلماتیک اروپا در سوریه الجزایر عراق فرانسه بلژیک و آلمان کار کرده است^{۱۸} ماتیو لویت هموند برنامه فروم-وکسلر در انستیتو و مدیر برنامه راینهارد در انستیتو واشنگتن در زمینه ضدتروریسم و اطلاعات است^{۱۹}*

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریہ ۲۰۲۲ ۱۱

Farzin Nadimi

(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology)

BRIEF ANALYSIS

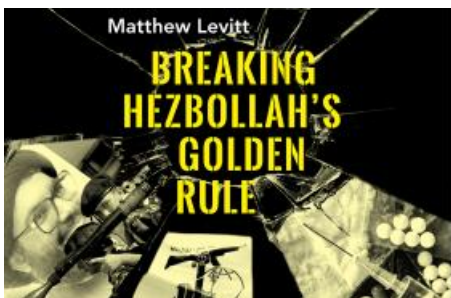
Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریہ ۲۰۲۲ ۱۱

Simon Henderson

(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریہ ۲۰۲۲ ۹

Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

TOPICS

(/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

(/policy-analysis/dmkrasy-w-aslah/) ديمقراسی و اصلاح

(/policy-analysis/syast-amryka/) سیاست آمریکا

(/policy-analysis/trwrysm/) تروریسم

REGIONS & COUNTRIES

(/policy-analysis/swryh/) سوریه

(/policy-analysis/shmal-afryqa/) شمال آفریقا

(/policy-analysis/raq/) عراق

